

Ὁ θάνατος τοῦ Διγενῆ.

(Ἔσμα συμαϊκόν).

Ὁ Διγενῆς ψυχομαχεῖ κ' ἡ γῆς τὸν ἐτρομάσσει,
 κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχεῖ ππῶς θε' νὰ τὸν 'ναπάψη.
 Οἱ ἄρκοντες τὸ μάθανε καὶ 'πά' νὰ τὸν ἐδοῦσι.
 Σύρνει θροινιά, καθίτζει τους, γλυκὸν κρασὶν κερνᾶ τους.
 5 — Πᾶ φᾶτε πιῆτε ἄρκοντες κ' ἐγὼ νὰ σᾶς διουῖμαι
 ποιὸς εἶναιν 'ποῦ τὰ 'γύρισε τοῦ Μισιριουῦ τὰ ὄρη,
 τῆς Ἀλεξάντρας τὰ βουνὰ ὄραν τὸ μεσημέρι.
 — Ἐγὼ 'μουν 'ποῦ τὰ 'γύρισα τοῦ Μισιριουῦ τὰ ὄρη,
 τῆς Ἀλεξάντρας τὰ βουνὰ ὄραν τὸ μεσημέρι.
 10 Σαράντ' ἀρκούδια 'σκότωσα καὶ δεκοχτῶ λεοντάρια.
 Ποττέ μου δὲν ἐδείλιασα ὡσάν αὐτὴν τὴν ὄραν,
 'ποῦ 'δα τὸχ Χάρον ἐγδυμνὸ, τὸλ Λιὸν ἀρματωμένο,
 τὸμ Μιχαῆλ ἀρκάγγελο τριά σπαδιά τζωσμένο·
 τὸ ἕνα 'ναι γιὰ τοὺς φτωχοὺς, τ' ἄλλο γιὰ τοὺς ἀρκόντους,
 15 τὸ τρίτον τὸ φαρμακερὸ γιὰ 'μᾶς τοὺς ἀντρειωμένους.

Εἰς τῶν ἐκδοτῶν τῆς πολυθρυλήτου βυζαντιακῆς ἐποποιίας τοῦ Βασιλείου Διγενοῦς Ἀκρίτα, ὁ κύριος Ἀντώνιος Μηλιαράκης, σημειοῖ ἐν τοῖς προλεγόμενοις¹⁾ τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐκδόσεως, ὅτι «δύο πλήρεις δυνάμειως στίχους εἶπεν αὐτῷ γέρονι Κρής, μὴ ἐνδυμούμενος δυστυχῶς ἄλλους:

Ὁ Διγενῆς ψυχομαχεῖ κ' ἡ γῆς τὸν ἐτρομάσσει,
 κ' ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχεῖ, ποῦ θὰ τὸν ἐσκεπάση.

Τὸ συμαϊκὸν ἔσμα, ὅπερ ἐκδίδωμι ἠδη, ἀρχεται ἀπὸ τῶν αὐτῶν δύο στίχων, ἐλαφρῶς παρηλλαγμένων. Δὲν γνωρίζω δὲ ἂν ἕτερός τις συνεπλήρωσεν ἐξ ὑπαγορεύσεως ἄλλου Κρητὸς τὴν συνέχειαν τῶν ἀνωτέρω δύο στίχων. Παρατήρησα ὅμως ὅτι οὐδεὶς ἐκ πολλῶν Κρησσῶν καὶ Κρητῶν, οὓς ἠρώτησα, ἐγνώριζε τοὺς ἀρκτικὸς στίχους τοῦ κυρίου Μηλιαράκη· ὅθεν ἀγομαι νὰ ὑποθέσω ὅτι τὸ ἔσμα εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ δὴ καὶ σπανιωτάτων ἐν Κρήτῃ.

Ἐν Σύμῃ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 1904.

Δημοσθένης Χαβιαράς.

1) Βασίλειος Διγενῆς Ἀκρίτας· ἐποποιία βυζαντινῆ τῆς 10-ης ἑκατονταετηρίδος κατὰ τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον ὑπὸ Ἄντ. Μηλιαράκη, ἐν Ἀθήναις 1881, σελ. 18'.